

Утвърден с протокол на ФС на ФИСН № .../.....2018 г.

ДЕКАН: /п/

**КОНСПЕКТ ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ
НА
СПЕЦИАЛНОСТ „ТУРИЗЪМ“
ОКС „БАКАЛАВЪР“ И СПЕЦИАЛНОСТ „ТУРИЗЪМ“
ОКС „МАГИСТЪР-НЕСПЕЦИАЛИСТ“**

1. **ЗНАЧЕНИЕ И ВЛИЯНИЯ НА ТУРИЗМА. СЪЩНОСТ И СЪДЪРЖАНИЕ НА ТУРИЗМА.** Възникване и развитие на туризма като стопанска дейност. Структура на туристическите пътувания в световен мащаб. Класификация на видовете туризъм. Специфики на видовете туризъм.
2. **ФАКТОРИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА.** Класификация. Генетични и реализационни фактори – същност и особености. Съвременни демографски, социално-икономически и политически фактори определящи развитието на туризма и отдиха в България. Възможности и рискове.
3. **ТУРИСТИЧЕСКИ РЕСУРСИ** - същност и особености на понятието. Превръщане на природните и социално-икономически условия в туристически ресурси. Основни видове туристически ресурси и тенденции в търсенето и усвояването им. Световен ресурсен потенциал. Ресурсен потенциал на България.
4. **КЛАСИФИКАЦИЯ НА МЕСТАТА ЗА НАСТАНЯВАНЕ – КЛАС А И КЛАС Б.** Категоризация на местата за настаняване. Технологична характеристика на местата за настаняване.
5. **ТЕХНОЛОГИЯ НА ОБСЛУЖВАНЕТО В ХОТЕЛА.** Посрещане, регистрация и настаняване на гостите
6. **КЛАСИФИКАЦИЯ И ТЕХНОЛОГИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА НА РАЗЛИЧНИ ВИДОВЕ ЗАВЕДЕНИЯ ЗА ХРАНЕНЕ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ.** Категоризация на заведенията за хранене и развлечения.
7. **Организация на обслужване при специални случаи – банкети и приеми в заведенията за хранене и развлечения.**
8. **ПРИНЦИПИ И ИЗИСКВАНИЯ ПРИ СЪСТАВЯНЕ НА МЕНЮ В ЗАВЕДЕНИЯТА ЗА ХРАНЕНЕ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ. ВИДОВЕ МЕНЮ В ЗАВЕДЕНИЯТА ЗА ХРАНЕНЕ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ.**
9. **СЪЩНОСТ, ОСОБЕНОСТИ И ЗНАЧЕНИЕ НА ТУРОПЕРАТОРСКАТА И АГЕНТСКАТА ДЕЙНОСТ.** Класификация на туристическите агенции. Функции и задачи на туристическия агент. Основни дейности на туристическата агенция. Туроператорът - основен субект на организаторската дейност в туризма. Анализ на средата на действие на туроператора.

10. ТЕХНОЛОГИЯ НА ЕКСКУРЗОВОДСКОТО ОБСЛУЖВАНЕ.

11. ОБЕКТ И ПРЕДМЕТ СЧЕТОВОДНАТА ОТЧЕТНОСТ. Счетоводният метод като съвкупност от способности на счетоводния анализ. Счетоводен баланс. Същност, структура и видове.

12. СИСТЕМИ, СТРУКТУРИ И ФОРМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ТУРИЗМА. Структури и органи за управление на туристическата дейност. Управление на туристически фирми. Видове туристически фирми. Бизнес програми за управление на туристически фирми.

13. УПРАВЛЕНИЕ НА ТУРИСТИЧЕСКИТЕ АГЕНЦИИ И БЮРА. Същност, значение и видове туристически агенции и бюра. Ръководство на туристическите агенции. Системи за управление на туристическите агенции и бюра. Форми за разплащане между туристическите агенции и бюра.

14. УПРАВЛЕНИЕ НА ХОТЕЛИЕРСКАТА ДЕЙНОСТ. Тенденции в управлението на хотелиерството през XXI век. Структури и органи за управление на хотелите. Принципи за управление на хотелите.

15. УПРАВЛЕНИЕ НА ЗАВЕДЕНИЯТА ЗА ХРАНЕНЕ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ (ЗХР). Принципи на управлението на обслужване и съвременни форми за обслужване.

16. УПРАВЛЕНИЕ НА ТУРИСТИЧЕСКАТА ИНФРАСТРУКТУРА. Същност и съдържание на туристическата инфраструктура. Слабости на туристическата инфраструктура. Направления за развитие на туристическата инфраструктура.

17. УПРАВЛЕНИЕ НА ТУРИСТИЧЕСКИЯ ПАЗАР. Същност и функции на туристическия пазар. Видове туристически пазар. Управление на туристическото търсене и туристическото предлагане. Цени и ценообразуване.

18. КРИТЕРИИ И ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ЕФЕКТИВНОСТ НА ТУРИСТИЧЕСКИЯ ПРОДУКТ. Критерии за ефективност на туристическия продукт. Показатели за икономическа ефективност на туризма. Показатели за социална ефективност на туризма.

19. СЪЩНОСТ И СЪДЪРЖАНИЕ НА МАРКЕТИНГА. Възникване и историческо развитие на маркетинга. Основни интерпретации на понятието маркетинг. Маркетинг в туризма. Видове маркетинг. Маркетингови концепции за управление. Фактори на маркетинга. Туристически маркетинг-микс. Маркетингова обкръжаваща среда.

20. ПРОДУКТОВА ПОЛИТИКА. Туристически продукт. Приемане на продукта. Продуктова дифузия. Положение на продукта. Жизнен цикъл на продукта.

21. ПОЛИТИКА НА ЦЕНИТЕ. Естество на цената. Ценова и неценова конкуренция. Цели на ценовата политика. Основни ценови стратегии. Основни методи за формиране на цената. Видове цени в туризма. Ценови съотношения. Отбиви и отстъпки в туризма. Психологически ценови трикове.

22. ФРАНЧАЙЗИНГ. Същност и съдържание на франчайзинга. Предимства и недостатъци на франчайзинга. Франчайзинговият договор в туризма.

23. МОТИВИРАНЕ НА КАДРИТЕ В ТУРИСТИЧЕСКИЯ БРАНШ. Мотивационни теории и мотивационни модели. Мотиватори и демотиватори на дейността. Психологическа пригодност на личността към определени позиции в туристическата фирма.

24. СЪЩНОСТ И ФУНКЦИИ НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ. Държавен бюджет – същност, видове бюджети. Етапи на бюджетния процес.
25. СЪЩНОСТ НА ДАНЪКА. Видове данъци и данъчно облагане.
26. Световно природно и културно наследство на Юнеско. Критерии за включване на обектите в списъка на ЮНЕСКО. Видове обекти. Защитени туристически обекти под закрилата на Юнеско в България.

ЛИТЕРАТУРА:

- Божков, В., Г. Илиев. Основи на счетоводството. С., 1995.
- Бъчваров, М., Ц. Тончев. Основи на туризма. С., 1996.
- Велас Ф. Л. Бешерел, Международен туризъм от икономическа перспектива, С., 1998.
- Велас, Ф., Л. Бешерел. Международен туризъм. С., 1998.
- Великов В., М. Стоянова, Екскурзоводство, Шумен 2003.
- Велков, М. Оценка на фирменото финансово състояние. С., 1999.
- Воденска М., Мониторинг и оценка на регионални туристически проекти, 100 години География в Софийския Университет, С., 1998.
- Георгиев Г., Н. Апостолов, Туристически ресурси, Благоевград, 2006.
- Георгиев, Г. – Народните паркове в България, 1995.
- Данаилов, Д. Финансов мениджмънт в бизнеса. С., 1996.
- Доганов, Д., Маркетинг в туризма, второ допълнено и преработено издание, Princesp, София, 2000.
- Закона за туризма, Обн., ДВ, бр. 30 от 26.03.2013 г., в сила от 26.03.2013 г., изм., бр. 68 от 2.08.2013 г., в сила от 2.08.2013 г.
- Костов Е., Културният туризъм. С., 2001.
- Кръстева В. Екскурзии и екскурзоводско обслужване, Бургас, 1995.
- Ламбова, М. Мотивиране на кадрите в туризма. Смолян, 2015.
- Малчев М., Н. Йорданова, Спортна анимация в туризма, Шумен, 2006
- Маринов, В. Стопански туризъм. в. География на България. БАН. С., 1997.
- Маринов, В., Е. Дограмаджиева. Оценка на стратегии за туристическо развитие Год. на СУ, ГГФ, кн.2 – География, т. 97, 2004.
- Международни счетоводни стандарти
- Михайлов, М., Стратегическо управление на туризма, Издателство „Нов Български Университет”, София, 2005.
- Начева, С. Счетоводство на туристическото предприятие. С., 2005.
- Нешков, М. Икономика на туристическата фирма. НБУ, С, 1995.
- Нешков, М. Пътнически агенции и пътнически транспорт. УИ, Варна, 1996.
- Николов, Н. Финансов анализ. В., 1996.
- Парушева, Т., Предизвикателствата пред глобалния туристически пазар, Издателство „Авангард Прима”, 2010.
- Пеев П., Икономика на туризма, Пловдив, 2008.
- Попйорданов, Л., Л. Генова, Я. Стоянов. Алтернативният туризъм в България – перспективен семеен бизнес. Създаване и управление на къща за гости. София, 2003.
- Попов, Н. Природни рекреационни ресурси. Унив. изд. “Св. Кл. Охридски”, С., 2000.

- Ракаджийска, С. и др, Туристически пазари, Издателство „Наука и икономика”, Икономически университет, Варна, 2010.
- Рашкова, Г. Туристическата фирма: от стабилността до фалита. Техники на финансовия анализ. С., 2001.
- Рашкова, Г. Финанси и туризъм. Финансово управление на туристическата фирма. С., 2001.
- Рашкова, Г. Финансов анализ на туристическата фирма. С., 2012.
- Рашкова, Г. Финансов мениджмънт в туризма. С., 2012.
- Световна организация по туризма, Световен съвет по туризма, Международна асоциация на туристическите агенции - доклади и годишни справочници: 2000 – 2012.
- Славейков П., К. Найденов, Икономика на туризма, С., 2010.
- Сомов Г., Сн. Иванова – Ресторантьорство, Пловдив, 2011.
- Сомов Г., И. Шопова – Хотелиерство – мениджмънт, организация и технология., Академично издателство на ВУАРР, Пловдив, 2013.
- Сомов Г., И. Шопова, Сн. Иванова – Туроператорска, туристическа агентска и транспортна дейност, Академично издателство на ВУАРР, Пловдив, 2014.
- Сомов, Г. Организация на обслужването в заведенията за хранене. НЦДО, С, 1997.
- Тимчев, М. Финансово-стопански анализ. С., 1999.
- Тончев, Ц. Мениджмънт на туристическата фирма, С, 1996.
- Тончев, Ц., С. Милева, Планиране и развитие на туризма, Ботевград, 2010.
- Трифонов, Т. Теория на счетоводството. С., 1997.